

naa frem gennem Repræsentationen. Og det Antal Folketingsmænd, der fastsattes ved Begyndelsen af vort forfatningsmæssige Liv, og som kun er blevet i ringe Grad udvidet siden da, har paa ingen Maade svaret til den mægtige Vækst i Befolkningstallet, som siden har fundet Sted. I Virkeligheden vil det at skabe et tilstrækkeligt Antal Mandater for Vælgerne betyde en Hævdelse af Vælgerens Ret. I Lovforslaget her er i Overensstemmelse med, hvad Fællesudvalgets Underudvalgs Flertal har betragtet som Forudsætningen, Systemet bragt i Anvendelse paa den Maade, at der er foreslaaet 120 Kredse og 20 Tillægsmandater. Nu er Kredsenes Antal 114, og der foreslaas saaledes føjet 6 nye Kredse til, 3 i Hovedstaden og Omegn og 3 i de 3 store jyske Byer Aalborg, Aarhus og Esbjerg. Jeg skal gøre opmærksom paa, at i Virkeligheden vil 20 Tillægsmandater til 120 Enkeltmandater svare nøjagtigt til 26 Tillægsmandater til 140. De 6 nye Mandater, der her foreslaas, vil, saaledes som de politiske Forhold ligger her i Landet, utvivlsomt tilfalde de to Partier, der efter de Beregninger, der er foretagne over de nærmest foregaaende 4 Valg, vilde have Krav paa Tillægsmandater.

Spørgsmaalet, hvorvidt de 20 Tillægsmandater vil slaas til, har været rejst og været gjort til Genstand for Kritik. Jeg skal herom kun sige, at det selvfølgelig maa være undergivet den samme Usikkerhed som ved et hvilket som helst andet Forholdstalsvalg, der hidtil er bragt til Anvendelse, men jeg tror, at Fejlen ikke paa nogen Maade vil blive større, men snarere mindre. Jeg henviser til de to Eksempler, jeg nævnede før, nemlig det belgiske og det svenske Valg. De Beregninger, der foreligger med Hensyn til de 4 sidste Valg beregnet med 114 Enkeltmandskredse og 26 Tillægsmandater, viser, at det belgiske Tilfælde, hvor et Mindretal af Vælgerne blev repræsenteret af et Flertal i Tinget, ikke vilde finde Sted efter den her foreslaaede Valgmaade. Da jeg har set det modsatte anført, skal jeg udtrykkelig gøre opmærksom paa, at Metoden anvendt paa det sidste Valg ikke vilde have bragt det Mindretal af socialdemokratiske og radikale Vælgere, der for Øjeblikket er repræsenteret af et Flertal af Repræsentanterne, et Flertal, men et lille Mindretal i Forhold til de andre Partier og saaledes svare nøjagtigt til Vælgerstyrken i Befolkningen. Jeg tror heller

ikke, at det svenske Tilfælde, hvor et enkelt Parti vandt paa et andet Partis Bekostning, ret vel vil kunne tænkes under det her foreslaaede System, thi hvis et enkelt Parti faar mere, end der tilkommer det, vil det ikke gaa ud over et enkelt andet Parti, som sket i Sverige, men over samtlige andre Partier. Tabet for det enkelte Parti vil altsaa blive meget mindre. Min Opfattelse er altsaa den, at denne Forholdstalsvalgmaade ikke vil bringe større, men snarere mindre Fejl end nogen anden Forholdstalsvalgmaade, som har været bragt i Anvendelse.

Spørgsmaalet er dernæst, hvorledes disse Tillægsmandater skal udtages. Det er givet, at det kan ske paa mange forskellige Maader. Først er der i Grundlovsforslaget krævet og følgelig i Valglovsforslaget taget Hensyn til Befolkningstætheden og Vælgertallet. Det har været udtrykt bl. a. i det forrige Valglovsforslag saaledes, at Hovedstaden paa Grund af sine særlige for Vælgerne gunstige Afstemningsmuligheder ikke skulde have det til Vælgerantallet svarende Antal Mandater. I dette Valglovsforslag, der forelaa ved Samlingens Begyndelse, var Mandaternes Antal for København og Frederiksberg i Forhold til det øvrige Land fastsatte til 23 og i det øvrige Land til 106. Det foreslaas nu at fiksere Antallet af Hovedstadens Mandater til et Antal, der svarer til den Ordning, der forelaa i Valglovsforslaget i Begyndelsen af Samlingen. Med andre Ord, det foreslaas, at det samlede Antal Mandater for Hovedstaden skal være 25 og det samlede Antal Mandater for det øvrige Land 115. Derved gennemføres det, at ingen Tilfældighed vedrørende Beregningen af Tillægsmandaterne, stammende f. Eks. fra en større Valgdeltagelse i Hovedstaden, kan medføre, at Tillægsmandaterne drages fra Landet ind til Hovedstaden. Der fastsættes, som sagt, et Antal af Mandater paa 25 for Hovedstaden og paa 115 for det øvrige Land. Dermed er der taget Hensyn til de Krav, som har fundet Udtryk paa dette Punkt.

Dernæst er der Spørgsmaalet, om man skal udtage Tillægsmandaterne, saaledes som nogle har foreslaaet, efter Partilister, eller om man skulde udtage Tillægsmandaterne i Henhold til selve Stemmeafgivningen i Kredsene. Da min Interesse for dette System i høj Grad hviler paa dette, at Valgene i Enmandskredsene bliver det afgørende, foreslaas det her, at Tillægsmandaterne